

Verslag van de Ministersconferentie terzake van de organisatie der agrarische markten (Parijs, 16-21 Maart 1953)

Source: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, Amsterdam. NVV - J.G. van Wouwe 1945-1973. Stukken betreffende Europese en internationale organisaties. Stukken betr. de Nationale Commissie van advies voor de Europese Landbouwintegratie. 1952-1955, 105.

Copyright: Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis / International Institute of Social History

URL:
http://www.cvce.eu/obj/verslag_van_de_ministersconferentie_terzake_van_de_organisatie_der_agrarische_markten_parijs_16_21_maart_1953-nl-321ebdd5-84ad-473e-a655-e04a271098c4.html

Last updated: 15/06/2016

MINISTERIE VAN LANDBOUW, VISSERIJ EN VOEDSELVOORZIENING

Directie Internationale Organisaties

Boorlaan 4
Tel. 182610

GS/D.I.O. 1234

Aan de Leden der Nationale
Commissie van Advies voor de
Europese Landbouwinintegratie.
GEHEIM

's-Gravenhage, 15 April 1953

Hierbij heb ik de eer U te doen toekomen
het verslag van de Ministersconferentie nopens de
organisatie der agrarische markten, welke van 16
tot 21 Maart 1953 te Parijs is gehouden.

Tevens zij het mij vergund U opmerkzaam te
maken op het geheime karakter van bijgaande stukken.

SECRETARIS NATIONALE COMMISSIE
VAN ADVIES VOOR DE EUROPESE
LANDBOUWINTEGRATIE,

(E.C. Boissevain.)

1330-100-53 G

#

VERSLAG VAN DE MINISTERSCONFERENTIE TERZAKE VAN DE ORGANISATIE DER
AGRARISCHE MARKTEN, GEHOUDEN TE PARIJS, 16 - 21 MAART 1953.

1. De Nederlandse delegatie was als volgt samengesteld:

Minister S.L. Mansholt,	Voorzitter	
Mr J.J. van der Lee,	vice voorzitter,	Ministerie L.V.V.
Dr J. Linthorst Homan,	vice voorzitter,	D.G.v.d. B.E.B.
Mr M.C.v.d.Burcht van Lichtenbergh, lid,		Ministerie van B.Z.
Ir. M.C.v. Hamelen,	lid,	Landbou wattaché Bonn
Mr H.E.R.E.A. Frank,	lid,	Landbou wattaché Parijs
Hr. D.J.A.M. v. Arocken,	lid,	Ministerie L.V.V.
Drs. W. Lo Mair,	lid,	Ministerie L.V.V.
Mr N.C. de Grooth v. Embden,	lid,	Ministerie van Fin.
Mr. F. Goud,	Secretaris,	D.G.v.d. B.E.B.,
		godetacheerd bij Min.
		L.V.V.
Dr. E.v.d. Wiel,	export,	Adj. Dir. L.E.I.
Mr J.S. Biosheuvel,	waarnemer v.d. Stichting v.d. Landbouw	
Hr. H. Oosterhuis,	waarnemer v.d. Raad v. Vakecentrales	
Hr. H.J. de Koster,	waarnemer v.d. contact commissie v.d.	
	Werkgeversverbonden	
Hr. Th. Boersma,	waarnemer v.d. Raad v. Overleg v.d.	
	Handel	

2. INLEIDING

Aanwezig waren alle O.E.E.C. landen met uitzondering van IJsland, terwijl ook Spanje tot de Conferentie toetrad.

De vergadering werd geopend met een rede van Minister Bidault, die weinig concreet was en geen nieuwe gezichtspunten bevatte. Reeds spoedig traden in de discussies fundamentele verschillen van inzicht aan het licht betreffende de te volgen benaderingswijze. De Franse, Duitse en Italiaanse delegaties achtten, hierin gesteund door de Belgische delegatie, een productsgewijze benadering de enig aanvaardbare. Hieruit zou dan een organisatie per product kunnen resulteren, waarboven eventueel plaats was voor een coördinerende instantie. De Nederlandse en de Engelse delegatie daarentegen waren van mening, dat voor alles een beslissing moest worden genomen over de institutionele opzet, nl. een supra-nationale constructie, waarvoor dan een afzonderlijke organisatie in het leven zou worden geroepen, of wel een intergouvernementele constructie, in welk geval ter voorkoming van duplicering de gehele aangelegenheid naar de O.E.E.C. ter verdere behandeling zou kunnen worden verwezen. Gedurende een aantal dagen scheen de kloof tussen beide zienswijzen overbrugbaar. Teneinde een mislukking der Conferentie te voorkomen, werd

echter op de laatste dag van Franse en Duitse zijde enige tegemoetkomendheid betoond, waarna Nederland eveneens enkele concessies deed. Aldus werd overeenstemming bereikt omtrent het volgende:

- A. Vooreerst zullen bij de organisatie der agrarische markten betrokken worden de producten of groepen van producten, welke door de Interim Working Party 1952 zijn voorgesteld.
- B. Een Interim Werkgroep 1953 wordt opgericht, welke op basis van de resultaten van de Interim Werkgroep 1952 aan de a.s. Ministersconferentie voorstellen zal moeten doen, betreffende:
 1. de wijze van organisatie der Europese markten en de wijze van unificatie,
 2. de structuur en de bevoegdheden van de instellingen, welke noodzakelijk zijn om de voorziene organisatie en unificatie door te voeren,
 3. de relaties tussen deelnemende landen en derde landen, die een bijzondere band met de Gemeenschap wensen, alsmede met andere derde landen.
- C. De op te richten werkgroep heeft mede tot taak een nieuwe beperkte lijst van additionele producten op te stellen, op welke dezelfde procedure zal worden toegepast.

Voor het overige zij verwezen naar de inhoud van de eindresolutie, welke als bijlage 5 is toegevoegd.

3. FORMELE AANGELEGENHEDEN.

Tot President werd op voordracht van Italië, Minister Laurens gekozen. Op voorstel van België werden Minister Mansholt en Minister Fanfani tot vice-presidenten benoemd.

De toelating van Spanje door de President aan de orde gesteld, werd ondersteund door Duitsland, Italië en Turkije. Het standpunt van Noorwegen en Engeland was, dat een beslissing omtrent dit punt uit procedurele overwegingen wellicht prematuur was en beter kon worden uitgesteld, totdat was uitgemaakt, in welk kader de werkzaamheden zouden worden voortgezet. Aangezien Spanje geen lid is van de O.E.E.C. zouden toch bij een besluit tot verwijzing naar dit lichaam moeilijkheden kunnen rijzen. Nadat Zwitserland echter had gewezen op de oplossing welke voor Spanje gekozen was terzake van de Transport Conferentie, gehouden in het kader der O.E.E.C., werd reeds in dit stadium tot toelating besloten. Minister Mansholt sloot zich aan bij het standpunt, dat Spanje tot de Conferentie kon worden toegelaten.

Tot uitnodiging aan de Raad van Europa als waarnemer op te treden werd unaniem besloten.

Een aantal internationale organisaties op het gebied van de landbouw, (werknemers en werkgevers) de industrie en de handel, had de wens te kennen gegeven als waarnemer de Conferentie te mogen meemaken. Een subcommissie werd ter beoordeling dezer aanvragen ingesteld, waarin voor Nederland Dr. Linthorst Homan zitting had. In deze subcommissie bleek wel bereidheid te bestaan producenten-organisaties, met name de I.F.A.P. en de C.E.A. toe te laten, doch geen andere organisaties, zolang niet onderwerpen, welke specifiek de belangen dezer organisaties raakten, aan de orde kwamen.

Nadat de hoofden der Delegaties in een afzonderlijke zitting zich over deze kwestie nog nader hadden beraaden, en door het vasthouden van Nederland aan het standpunt, dat althans ook de werknemers van stonde af aan als waarnemers dienden aanwezig te zijn, werd uiteindelijk besloten, de Internationale Federatie van Landarbeiders en de Internationale Federatie van Christelijke Landarbeiders uit te nodigen. Toelating van vertegenwoordigers der beroepsorganisaties op het gebied van handel en industrie is mogelijk op grond van de besluiten der Conferentie van Maart 1952.

Door de Duitse delegatie werd verzocht, na de Engels/Franse vertaling een korte samenvatting van het besprokene in het Duits te doen geven. Na enkele discussie werd besloten, dat een Duitse tolk, gezeten bij de Duitse delegatie een dergelijk kort résumé zou kunnen geven. Het officieuze karakter dezer vertaling werd hierdoor vastgelegd.

Tenslotte werd de op de Conférence Préparatoire van 25 Maart 1952 opgestelde ontwerp-agenda door deze Conferentie als agenda goedgekeurd en overgenomen (zie bijlage I).

4. DE VERHOUDING TUSSEN DE ZES SCHUMAN LANDEN EN DE OVERIGE ELF.

Minister Bidault ropte in zijn openingsrede slechts even over het vooroverleg tussen de zes en wel in zeer voorzichtige bewoordingen. "Bij deze voorbesprekingen waren geen beslissingen genomen welke zouden kunnen vooruitlopen op de besluiten dezer Conferentie".

Minister Laurens stelde het nog iets negatiever: "Er was op de Voor-Conferentie der zes duidelijk gebleken, dat de werkzaamheden in het kader der zes op geen enkele wijze deze landen a priori zouden verhinderen doel te nemen aan het streven in het kader der zeventien".

De Italiaanse delegatie deelde mede, dat zij naar Parijs was gekomen om te spreken over de doeleinden van deze conferentie en bepaald niet ter behandeling van andere aangelegenheden, die elders en op ander niveau werden nagestreefd.

Duitsland, Frankrijk en Luxemburg zwegen in alle talen over het vooroverleg der zes. België stipte de ontwikkeling in de politieke sfeer slechts even aan en stelde vast, dat sinds de Conférence Préparatoire in de internationale sfeer bepaalde overeenkomsten waren getekend en andere werden uitgewerkt, doch dat geen dezer een belemmering vormden voor het werk in het kader der zeventien.

Nederland nam ten deze uiteraard een andere positie in. Minister Mansholt stelde bij herhaling duidelijk, dat de positie van de Nederlandse regering bepaald wordt door de ontwikkelingen in het politieke vlak, met name door de Resolutie van Luxemburg, de Conferentie in Rome, en het werk van de Assemblée ad hoc. De Nederlandse regering is overtuigd, dat de oplossing van de Europese economische vraagstukken niet op consultatieve basis kan worden gevonden, doch slechts onder een formule van gemeenschappelijke verantwoordelijkheid, zoals in de Resolutie van Luxemburg en de beslissingen van Rome tot uitdrukking is gebracht. De Nederlandse regering is dan ook van mening, dat de zes regeringen een bijzondere verantwoordelijkheid hebben. Een agrarische integratie op zichzelf lijkt niet mogelijk. Zij dient tot stand te komen in het kader ener algemene integratie. Hoewel Nederland bereid is deel te nemen aan de discussies in de Conferentie der zeventien, wordt het standpunt ingenomen, dat steeds de ontwikkeling in het kader der zes geconfronteerd

dient te worden met die in ruimer verband. Ook hier is de precieze vraag die van het karakter der te vormen organisatie (zie bijlagen 2,3 en 4).

5. DE MATERIELE GANG VAN ZAKEN.

Bij de opening statements - naar aanleiding van agenda-punt 1 - bleek, zoals reeds in de inleiding werd vermeld, een scheiding te bestaan tussen Frankrijk, Duitsland, Luxemburg en Italië enerzijds, Nederland en Engeland, gewoonlijk gesteund door Noorwegen, anderzijds. De verklaringen der eerstgenoemde landen sloten nauw aan bij de werkzaamheden der Interim Working Party en meenden, dat op basis der thans verrichte documentatie door een opnieuw op te richten groep van experts voorstellen moesten worden uitgewerkt teneinde voor de zeventien producten, resp. productengroepen, te komen tot een zekere marktorganisatie. Bovendien bestond er volgens Frankrijk behoefte aan een comité van plaatsvervangers, hetwelk richtlijnen zou moeten geven aan de productiencommissies, voor de coördinatie zorg zou moeten dragen en voorstellen van meer algemeen aard zou moeten doen. Duitsland wilde naast de productiencommissies eveneens een coördinerend lichaam in stellen, doch gevoelde daarnaast behoefte aan een werkgroep welke in aansluiting op de werkzaamheden van subgroep II der Interim Working Party 1952 de agrarisch-ecónomische problemen nader zou uitdiepen. Italië kwam met een soortgelijk voorstel, doch wenste tevens de commissie van experts te belasten met de institutionele vragen, de relaties met derde landen en de beoordeling van de implicaties der unificatie op financieel terrein, t.a.v. de tariefpolitiek, t.a.v. de handel, het transport en de werkgelegenheid. België sloot zich bij deze landen aan en stelde, dat het mogelijk moest zijn, de hiergenoemde voorstellen te harmoniseren en aldus te komen tot een vernoodelijk voor de gehele vergadering aanvaardbaar voorstel.

Engeland, dat pas als een der laatste aan het woord kwam, bleek volledig de Nederlandse zienswijze te delen. De Heer Nutting stelde vast, dat thans wel de grens bereikt was van het bereikbare langs de weg van technische studies. Een verdere bestudering had slechts zin wanneer eerst enige politieke beslissingen waren genomen. Hij meende, dat de vergadering zich thans gesteld zag voor het volgende principiële punt: in welke organisatorische constructie zal het vraagstuk der marktunificatie verder worden aangepakt. Hij zag hier drie mogelijkheden:

- a. een volledig supra-nationaal gezag,
- b. een nieuw te creëren lichaam, een ad hoc organisatie derhalve,
- c. verwijzing naar de O.E.E.C.

Wenst men een organisatie op intergouvernementele basis, dan sticht men een duplicaat van de O.E.E.C., hetgeen, - zoals ook Nederland had opgemerkt, - te vermijden ware. In dit geval achtte hij dan ook een verwijzing naar de O.E.E.C. geboden.

De andere landen stonden, voor zover zij zich uitspraken, het dichtst bij het Duitse standpunt. Ierland verklaarde zich in het geheel slechts zeer matig geïnteresseerd. Denemarken had geen bezwaar tegen de productenlijst en toonde zich een voorstander van een zo groot mogelijke vrijmaking van het handelsverkeer. Oostenrijk meende dat men eerst zou moeten overgaan tot een integratie van de productie, voortgebracht op het grootbedrijf (granen) en dat men zeer voorzichtig moest zijn met een integratie van de productie van het klein bedrijf (groente en fruit,

wijn en vochouderijproducten), omdat dit klein bedrijf zeer trefbaar is en niet door een integratie zal mogen verdwijnen, doch veelmeer moet worden versterkt. Turkije wees op de belangrijkheid van de agrarische sector voor het eigen land en brak een lans voor het alsnog opnemen van katoen op de productenlijst. Griekenland beklenteoende eveneens dat alsnog producten zouden moeten worden opgenomen, welke voor de economieën van bepaalde landen van fundamentele betekenis zijn. Zwitserland achtte een verwijzing naar de O.E.E.C. onder verdere uitbouw van dit lichaam gewenst. Het extra Europese verkeer is voor Europa minstens zo belangrijk als het intra-Europese. Noorwegen bezag het vraagstuk der marktunificatie vooral uit een oogpunt van het dollarprobleem en wenste de behandeling toe te vertrouwen aan de O.E.E.C. dan wel een nauwe samenwerking met dit lichaam te construeren. Portugal tenslotte maande tot voorzichtigheid gezien de positie van het kleinbedrijf, doch was tot constructieve medewerking bereid.

Vervolgens kwam het tweede agendapunt aan de orde. Naar aanleiding van de discussie hierover merkte de President op, dat er duidelijk twee meningen t.o.v. elkaar stonden, nl.:

- a. die van Italië, Frankrijk en Duitsland, welke landen terstond wilden overgaan tot het instellen van een Commission de Rédaction, die tot taak zou hebben, de voorstellen dezer landen tot een geheel om te smeden en voorts te zien, in hoeverre aan de Nederlandse en Engelse wensen tegemoet zou kunnen worden gekomen,
- b. de Nederlandse mening, dat eerst punt 2 en ook punt 3 van de agenda volledig moesten zijn afgehandeld in de plenaire zitting, alvorens de instelling van een Commission de Rédaction kon worden overwogen.

Hierop werd de zitting van Woensdag verdaagd en Donderdagmorgen kreeg Nederland aanstonds gelegenheid voor het afleggen van een statement, waarin de Nederlandse visie nogmaals uitvoerig werd uiteengezet (zie bijlagen 4).

Nadat Denemarken zich nog voor het Italiaanse standpunt had verklaard, stelde Engeland, dat thans vier verschillende voorstellen ter tafel lagen, nl. dat van Italië, betreffende het bijeenroepen van commissies van experts voor het doen verrichten van technische studieën en ter behandeling van politieke kwesties; dat van Frankrijk en Duitsland, in welke voorstellen vooral het aspect der technische productiestudies naar voren kwam en het voorstel van Nederland, dat geconcentreerd was op de praesalebele noodzaak van het nemen ener beslissing over de institutionele opzet.

De Heer Nutting onderschreef hierbij nogmaals geheel het Nederlandse standpunt. Nadat Frankrijk en Duitsland nog hadden beklenteond, dat men eerst de technische kwesties behoorde op te lossen alvorens de institutionele aan de orde konden komen, stelde Zwitserland, dat de conferentie zich thans voor de kernvraag gesteld zag. Men staat - ze meende de heer Bauer - voor de keuze tussen de functionele approach en de institutionele. Van technisch standpunt is de functionele de logische. De vorm en de structuur van de organisatie toch hangen af van de doeleinden der unificatie. Niet ontkend kan worden, dat de institutionele approach politiek van karakter is en de barometer vormt van de bereidheid tot samenwerking in politiek opzicht. De tegenstelling tussen beide alternatieven is echter slechts schijnbaar. Men zal nl. het eerst over de doeleinden moeten eens worden, daar het onmogelijk is over de institutionele opzet te spreken zonder deze doeleinden er bij te betrekken, doch anderszins zal de Conferentie niet aan het geven van een (politieke) richt-

lijnen kunnen ontkomen. Men bedenke tenslotte, dat de O.E.E.C. niet heeft gefaald uit hoofde van de opzet der organisatie, maar uit hoofde van het gebrek aan bereidheid der individuele regeringen om de voor samenwerking noodzakelijke concessies te doen. De Zwitserse delegatie achtte het derhalve mogelijk, een zeer voorlopige organisatie op te zetten, welke in geen geval mocht vooruitlopen op de vorm van een mogelijk definitieve organisatie ter behandeling van de technische en institutionele vraagstukken, waarbij tevens een nauwe aansluiting bij de O.E.E.C. zou moeten worden gezocht.

Hierna diende Frankrijk ter ondersteuning van het Italiaanse voorstel een nieuw ontwerp resolutie in, waarbij als mandaat voor de Commission de Rédaction werd vastgesteld:

1. de bepaling van de aard en de vorm van de interimaire organisatie, welke voorstellen zal moeten doen terzake van
 - a. de doeleinden van de voorgestelde marktorganisatie
 - b. de aard, vorm en bevoegdheden van de instellingen, waaruit deze organisatie zal bestaan
 - c. de stadia welke doorlopen zouden moeten worden teneinde tot een unificatie te komen.
2. het tijdschema voor deze werkzaamheden vast te stellen.

Nederland verklaarde zich in grote lijnen met dit voorstel te kunnen verenigen.

In de Mierop volgende middagzitting hield de plenaire conferentie zich bezig met de door de Interim Werkgroep 1952 opgestelde productenlijst. Daarnaast vergaderde de Commission de Rédaction afzonderlijk over de vast te stellen tekst van het mandaat voor de Interim Werkgroep 1953.

Hoewel Nederland stelde, dat het thans nog te vroeg was om over de productenlijst een beslissing te nemen en dat ook in de Interim Working Party een limitatieve productenlijst door Nederland niet is aanvaard en ook niet wordt aanvaard, waren vrijwel alle andere landen van mening, dat men met de door de Interim Werkgroep 1952 opgestelde lijst - onder beklentoning van het indicatieve karakter ervan - diende te beginnen. Op Belgisch voorstel was men bereid onderhandelingen te openen over de opstelling van een tweede lijst additionele producten, welke na de eerste in behandeling zou kunnen worden gebracht, dit ter tegemoetkoming aan ter conferentie gebleken wensen van Frankrijk (wijn), Turkije (katoen), Spanje (gedroogde vruchten en kurk), Noorwegen (vis).

Nederland wees op de interrelatie tussen de verschillende agrarische producten waaraan in beginsel geen beperking mogelijk is. Voorts op de verhouding grondstoffen: eindproducten en stelde opnieuw dat het nutteloos is te spreken over de opname van producten, alvorens vast staat hoe de marktorganisatie er uit zal zien. Nadat Duitsland nog beklentoond had, dat een productsgewijze benadering niet was te ontgaan gezien de grote verschillen die t.a.v. de marktorganisatie zelf in één land reeds kunnen optreden, ging de vergadering uiteen zonder tot overeenstemming te komen.

Ook de Commission de Rédaction, waarin voor Nederland Mr J.J. van der Lee zitting had, bleek Donderdagavond geen resultaten te hebben kunnen bereiken, aangezien de kloof tussen de Franse, Italiaanse en Duitse zienswijze enerzijds en de Nederlandse anderzijds nog onvoldoende overbrugd was.

Vrijdagmorgen vond echter vooroverleg tussen de Italiaanse, Franse, Duitse en Nederlandse delegaties plaats waarbij over het mandaat van de op te richten Interim Werkgroep 1953 in grote lijnen overeenstemming werd bereikt. De Commission de Rédaction slaagde er dan ook in in de loop van Vrijdagmorgen een mandaattekst op te stellen.

In de plenaire vergadering werd intussen de discussie over de productenlijst voortgezet. Frankrijk deed een poging tot overbrugging der verschillen en stelde het volgende voor:

- I. de Conferentie besluit de gemeenschappelijke organisatie van de markt der 7 producten of productengroepen voorgesteld door de Interim Werkgroep 1952 ter hand te nemen.
- II. aan een Interim Werkgroep 1953 wordt opgedragen een complementaire beperkte lijst op te stellen van producten die voor de economie van verschillende deelnemende landen van essentieel belang zijn. T.a.v. deze lijst wordt eveneens de sub I bedoelde actie gevolgd.

Hierop bleef Minister Mansholt bereid, onder herhaalde beklantening van het Nederlandse standpunt, toch - teneinde de Conferentie niet te doen mislukken - het Franse voorstel te accepteren op voorwaarde dat in de resolutie duidelijk werd opgenomen:

- a. dat het doel uiteindelijk is, te komen tot een eenheidsmarkt voor alle agrarische producten,
- b. dat het institutionele vraagstuk grondig zal worden bestudeerd,
- c. dat de productenstudies uitbreiding ondergaan en ook omvatten de verhouding tussen de producten onderling, die tot niet agrarische producten en die tot het totaal van de Europese economie,
- d. dat het comité interimaire binnen bepaalde, hier vast te stellen termijn aan de conferentie verslag uitbrengt.

Hierop stelde de President vast, dat het debat over de productenlijst beëindigd was en deze lijst met grote meerderheid was aangenomen.

In de slotzitting van Vrijdagnmiddag werd tenslotte de ontwerptekst van het mandaat voor de op te richten Interim Werkgroep 1953 na enige amendering goedgekeurd. (Deze geamendeerde tekst gaat als bijlage 5 hierbij)

Luxemburg stelde nog voor als waarnemer bij deze interimaire werkgroep de Raad van Europa op te nemen, hetgeen echter afstuitte op tegenstand van Oostenrijk.

Engeland verklaarde zich wel bereid tot medewerking aan het institutionele onderzoek, doch reserveerde zijn positie wat betreft de productenstudies. Ierland wou zich niet te verzetten, doch achtte zich niet verplicht aan de studies mede te werken, Zwitserland accepteerde onder uitdrukkelijk voorbehoud dat het zich door deze acceptatie niet gebonden achtte aan methodes of instituten, die de Interim Werkgroep als noodzakelijk zou kunnen voorstellen.

Tenslotte werd besloten, dat de President der vergadering onstreeks 15 April de Interim Werkgroep 1953 bijeen zal roepen en gemachtigd is de nieuwe Ministersconferentie uit te schrijven, hetgeen voor 31 October a.s. zal moeten geschieden.

DE SECRETARIS DER
NEDERLANDSE DELEGATIE

(Mr F. Goud)

's-Gravenhage, 26 Maart 1953.